

Més del Monument

Malgrat les nombroses protestes que s'han portat a cap públicament, sembla ja fora de dubte que no tindrem altre remei que veure per *in eternum*, la nostra hermosa Rambla entristida amb l'erecció, a l'entrada de la mateixa, d'un mausoleu-Monument.

¡Qué s'hi fará! ¡Menos mal que ja hi estem de sempre avessats a ballar amb la més lletja!

Encar que no's tracti de restar mérits an el talent d'en Casanovas—distingit escultor barceloní, capaç de fer quelcom de més profit que'l treball de que ens ocupem,—partint del principi de que ningú és infalible, hem de convenir raonadament que aquesta vegada no ha estat aquell senyor afortunat. Bona prova en són les moltes manifestacions de desagrado amb que ha sigut acollit el fallo del Jurat i les mateixes dissensions sorgides d' entre els membres que'l composaven. Desagrado que's revelá amb tota l'intensitat al donar la *casualitat* de coincidir dit fallo amb el que el públic venia ja comentant des de feia força temps.

Es doblement de doldre vulga portar-se endavant l'execució de la maquette escullida, passant per sobre de tot, majorment tinguent en compte, per una part, que aquesta fou elegida per sols un vot de majoria (no podia ésser menys), i per altra part, que van ésser postergades certes persones, veïnes de nostra ciutat, que tant perraó de sos cárrecs, com per sos indiscretibles coneixements artístics, havien d'ésser cridats en primer lloc a formar part del Jurat calificador, amb preferència a altres membres del mateix, per més bon gust que tinguessin i per més respectables que fossin, qualitats que no's hi neguem. Si això se hagués tingut en compte, amb tota seguretat avui estaría tothom conforme i satisfet, puitx, sabut és que no mancaven maquettes que reunien en sí millors condicions artísticas.

En fí, Déu ens guard d'un ja està fet. Però abans d' acabar, síguins permesa una expontànea manifestació: No-saltres autors d'un treball, elegit per la insignificant majoria d'un sol vot, i encar aquest en pugna amb la voluntat de tot el poble que ha contribuït a son cost, francament, no ens sentiríem amb prous forces ni valor per a donar la cara.

J. C.

Als nostres homes

Se l'ha de coneixer an en Salvatella ens deieu des d'*Empordà*, volgunt suposar que nosaltres no el coneixíem, mes ara resulta que el coneixíem més que vosaltres, i que tot aquest temps l' haveu passat al llums.

Haveu de reconeixer que se vos ha ben rifat. La passejada ha sigut d' aquelles que n' entren poqués en una lliura.

Aixó, potser, vos ensenyará a no ser fanàtics i a no ser orgullosos. An els que tenim la desgracia de ser tontos no ens convé ser orgullosos. Es afegir un defecte a un altre.

Ja ho veieu. Després d' haver-lo enlairat fins a ocupar un lloc preminent, i qui sab si immerescut, com nosaltres creiem, en la política espanyola, quan no vos ha necessitat, o li ha convingut, vos ha pagat fent-vos fer el més gran dels ridículs, já que fer el ridícul entenem que es defensar a tort i a dret a un home, dignent molt dels partits monàrquics, i d' en Cusi, el *gran cacic*, per a, després, trobar-vos que el vostre *ídol*, l' immaculat Salvatella, el *consegüent*

repùblic que fins visitá a en Joffre, passa a formar part del partit lliberal, i, de pás, se fa corregionali d' en Cusi a qui tant haveu combatut.

Suposem que haureu vist retratat an el vostre *Quimet* en la revista madrilena *La Semana* repat en un *sofá* i recolzat en cuixins, a *tall de prócer*, i amb *pose* de gran senyor, en quina revista publica un article titolat «Deber de sinceridad», en el que, al volguer sincerar-se, estampa allí paraules que, sens dubte, deuen repercutir en vostres orellas, fent-vos l' efecte que fan a un viudo els esquellots amb que l' obsequia el seu veïnat, sobretot si tenui en compte que, per espai de uns quans anys, haveu invertit treballs, i altres coses, potser, que dolen més, sobretot en les darreres eleccions, i que, una vegada s' ha perdut, es difícil rescabalar-les.

Llegiu-lo bé aquest article i després podeu aixecar-li un monument, (obrint un altre concurs), i emplassar-lo en el vostre celeberrim parc-bosc, que estarà ben sol i aïejat.

El culto ex-diputado, com li diuen ara els de la *vila de l' Os*, vos l' ha fet fer a vosaltres.

Mireu lo que vos diu per ara:

«Mientras fui diputado republicano respeté el juicio que merecía a mis correligionarios la sola aproximación de sus representantes a la realeza. Lo respeté sin compartirlo, porque siempre estimé bien diferentes los actos que en mil ocasiones puede imponer a un hombre educado la cortesía de aquellos otros que implican asistencia y consejo a la encarnación de un régimen contra el cual se lucha; servicio, a mi entender, de muy difícil prestación. Pero el que sabe que esos prejuicios de los partidos populares son hijos generalmente de un sentimiento puro los toma en cuenta, y hace con ello lo que debe si pidió y logró que quienes de tal modo sienten le elevaran a las cumbres de la vida pública».

O nosaltres no sabem llegir o això vol dir que vos respectava vostra manera de pensar referent a la aproximació a la monarquia perquè li donaven l' acta, i que, per lo tant, republicà no n' era; en feia.

I per si ho volieu més clar, aquesta vegada que no li haveu pogut donar la representació porque molts dels seus votants caigneren del burro primer que vosaltres, vos ho diu ell mateix.

«Hoy, sin aquella representación y libre de todo compromiso de partido, me creo autorizado para decidir por mi propio criterio mi conducta individual.»

Ja ho veieu. Dels vostres ideals, que sembla devien ser els seus, i que tantes bocades n' haveu fet els d'*Empordà*, ell no en fa cap cás. No està per cuentos. Tanta importància dóna als ideals com a lo que passá l' any quaranta, que no passá res absolutament.

Que en Salvatella ja no era republicà, suposant que alguna vegada n' hagués sigut, i que nosaltres estàvem en lo cert quan així ho afirmàvem, negant-ho sempre vosaltres, vos ho demostren les seves següents paraules:

«Será inevitable que algunos atribuyan mi resolución tan sólo al despecho producido por la derrota y mis explicaciones al afán de encubrirlo. Casi me estará bien empleado, porque quizás yo no debí pretender de nuevo una representación parlamentaria republicana, aunque bien pudieran justificar mi pretensión el afecto entrañable y la compenetración de criterio que me ligaban a una gran parte de mis electores..... i les ganes de provar si tornava a passar *bon per bestia grossa*, afegim nosaltres.

I vosaltres que tan mal vos savíe quan vos deien que en Salvatella venia encasillat i que era un monàrquic més!

Ell mateix, ara, ens ve a donar-nos la raó, al dir que no devia pretender de nuevo

una representación parlamentaria republicana.

Si totes les manifestacions fetes per el Sr. Salvatella després de les eleccions les hagués fet abans, que tampoc ens haurien sorprès, no hi tindriem res que objectar, mes que ens vingui ara amb que

«Con todo, quien quiera juzgarme sencillamente hallará en mi actuación los antecedentes necesarios para estimar que no acomodo una doctrina a las circunstancias, sino que sujeto mi conducta a una convicción sincera.

Pertenece a una colectividad política

no teniendo fe en la eficacia de su acción es difícil. Permanecer en ella dignamente sabiendo que el propio pensamiento y la propia obra más la perjudican que le rinden utilidad, es imposible. Este es mi caso. Yo no juzgo la obra de los demás, que quizás acierten. Me juzgo a mí mismo, y me siento incapaz de fingir que comparto sus esperanzas. Y no voy a quedarme entre ellos para desalentarles con mi pesimismo.»

Ens fá el mateix efecte com si per curar el dolor assiático de marras s'hagués de desviar el Rec del Mal pás. Ja vos ho podia haver dit abans. *¡A buena hora mangas verdes!*

Nosaltres no podem juzgarle sencillamente porque no sabem trobar en la seva actuación los antecedentes; no més savem que volia enganyar, una vegada més, an el districte, i que la seva convicción sincera ja la podia haver manifestat abans. Ara que la planti al clatell del Sr. Josep.

Pertenece a una colectividad política no teniendo fe en la eficacia de su acción es difícil, es veritat, però no ho es menys que ell volia fer-ho creurer-ho encare, lo qual es un engany manifest per a els seus correligionaris, i al confessar que no té fe en una colectividad política, vol dir que els republicans *beuen a galet* i que no van en lloc. Tapa noi!

En lo que segurament estarà en lo cert, es en lo de que no serà extraño ver a muchos republicanos acusando a sus directores de haberles hecho perder el tiempo, com els haurà succeït a nostres homes.

Nosaltres fá anys que ho sabem que els republicans no fan altra cosa que perdre'l.

Qué en direu ara dels *toca-timbals*?

El Xato, el Ros i el Grabat vos han demostrat que votar an en Cusi era lo mateix que votar an en Salvatella. Pel de gat i pel de cunill tot es pel.

Esten convensuts ara de que realment se l'ha de coneixer an en Salvatella?

ARMAND MURGA.

Barcelona 6 Juny 1916.

Jornades d'Italia

La pintura a Padua Giotto i Mantegna

II

El talent de Giotto en la composició de les escenes i en l'agrupament de les figures, es manifesta en els frescs de Pàdua d'un modo esplendorós. Dels seus estudis literaris i filosòfics en dóna proves en la interpretació i representació dels símbols, i en general en tots els detalls de llur producció.

Gran amic de Dant en son sojorn a Pàdua, sembla que l'autor de la *Divina Comedia* li donava indicacions i consells, corregint a vegades els seus croquis.

Giotto tingué en vida gran anomènada, essent tan apreciat per els intel·ligents com admirat per els profans; entusiasmava a les multituds, i ben aviat en país d' artistes guanyà lloc preminent; ja hem vist en el citat anònim que «no tan sols a Florencia on era nat, mes per tota l'Italia va corre el seu nom».

Dant ho reconeix quan en son «Purgatori» diu:

«Credette Cimabue nella pittura
Tener lo campo, ed ora ha Giotto il grido,
Si che la fama di colui oscura».

Els frescs de l'iglesia d'Asís, els de les capelles Peruzzi i Bardi en l'iglesia de «Santa Croce» de Florencia, i les composicions de la «Madonna dell'Arena» a Pàdua, son lo més notable que's conserva del mestre florentí. Si molt gran fou la seva producció i insuperable llur activitat, no fou menor sa influència en la evolució de la pintura, ja que amb raó pot dir-se que amb ell comença el Renaixement.

* *

L'estudi total de l'escola de Giotto seria feina massa entretinguda. Unicament aquí correspon senyalar dintre de la ciutat de Pàdua, els artistes més influïts per el seu art.

Guariente, fill de Pàdua, podia posar-se al costat dels pintors toscans; la major part de l' obra d' aquest pintor ha sigut destruïda; els frescs que es troben en el chor de l'iglesia dels Agustins, (*Eremitani*) han sofert tantes restauracions que en quasi res pot apreciar-se l'obra primitiva.

Molt havia treballat Guariente a Venècia, particularment en la decoració del Palau Ducal. En una de les sales del Museu Cívic de Pàdua es conserven algunes figures d'aquest autor (*La Verge, Sant Mateu, etc.*).

Miretto va contribuir a la decoració de la gran sala del *Palazzo della Ragione*.

Les pintures del *Baptisteri* son degudes a Giusto Padovinano, Giovanni i Antonio da Padova.

En les pintures de *l'Arena* s'inspiraren Altichieri da Zevio (1320-1382) i Jacopo d'Avanzo per els 21 frescos de la capella de Sant Jordi (prop de la Basílica de Sant Antoni); son escenes de la vida de Sant Jordi, Santa Llucia i Santa Caterina, i fan honor a la Escola Paduana de Pintura, que ha sigut tan discutida, (i fins negada) conformat la sovint amb la de Venècia, essent així que en res s'hi aproxima, estant potser encara més lligada—per l' influència de Giotto—amb l' escola Florentina.

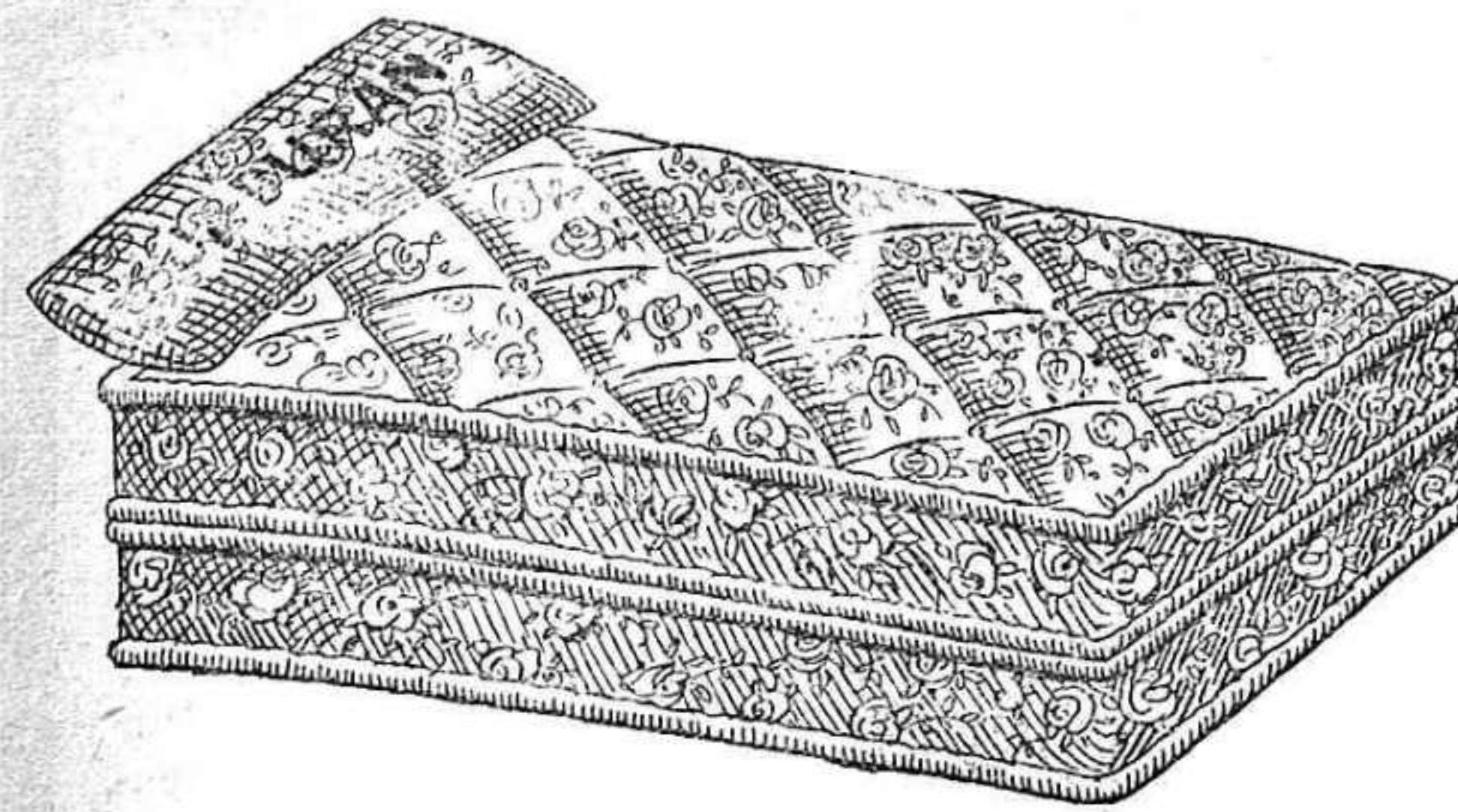
JOAN BORDÀS.
Arquitecte.

L' exposició Pagés

Els mostradors de can Puig París altra volta han sigut engalanats amb belleses pictòriques. Pro aquesta vegada, les obres exposades són molt nostres, per ser de casa: d' en Francesc Pagés.

En Pagés, no cal dubtar-ho, tenca dintre son cos nirviós, un esperit revoltós, inquiet, gran.

Quan bon punt les tendres mans del petit infant pogueren aguantar el llapis, comensaren a esborronar nínots mal fets, però reveladors del instint que dintre seu tancava. Més tard, aquells ninots foren conjunts ben acabats i agradables. Que el xicot tencava dintre seu un gran afany per el dibuix i pintura, us ho diria en Sebastià Escapa, qui fou son Mestre i descobrí i perfeccionà les propies activitats del noi. Es clar que aqueixes mateixes activitats, més tard, no contentant-se amb lo que l' hi oferia Figueres, buscà noves orientacions i bons estils de pintura i els trobà en les obres dels clàssics flamencs a Bruges, a París i varievoltes a Barcelona.

Lanas en rama para Colchones

Construcción y venta de colchones de todas clases y formas

Gran especialidad en la forma inglesa

Los colchones nuevos se hacen en casa del comprador, si así lo desea para su mayor satisfacción

Se rehacen colchones á domicilio

J. DURÁN, Sucesor de Francisco Cubí

Calle de Perelada, número 16.—FIGUERAS

¡OJO! No equivocarse con el de más arriba

Se pasan por la Máquina las lanas viejas y duras, quedando blandas como en su primer estado.

NOTA. — Esta casa lava y desinfecta los colchones por infecciosos que sean.

ALERTA! ALERTA! ALERTA!

Se ofrecen en esta población aguas minerales como procedentes de los manantiales **VICHY CATALAN**, sin serlo.

Llamamos la atención de los consumidores para que no se dejen sorprender y para que se fijen bien en las botellas que les ofrezcan, puesto que las de los manantiales **Vichy Catalán**, llevan tapones, cápsulas, precintos y etiquetas con el nombre **Sociedad anónima Vichy Catalán**, y por lo tanto dejan de proceder de dichos manantiales las que no los lleven.

— 4, HORNO BAJO, 4 —

Casa exclusiva en **Géneros de Punto**

Sección especial a medida

Últimos modelos en **Trajecitos de punto** para niños a precios desde 3 a 15 pesetas

— 4, HORNO BAJO, 4 —

ASTRERIA

DE

Fernando Sánchez e hijo

Horno Bajo, 8. — FIGUERAS

Ultimas creaciones de la moda. — Especialidad en trajes de etiqueta y sport.

Ventas al contado y a plazos.

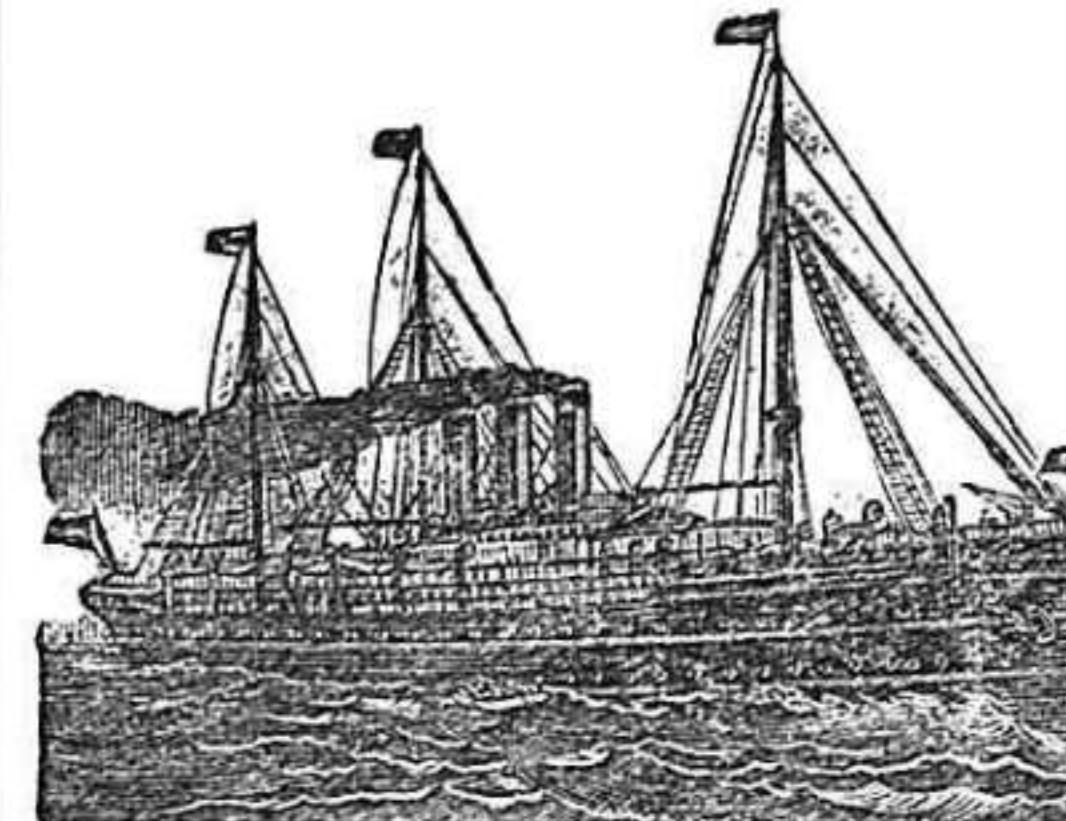
Crédito 10 meses.

Servicios de la Compañía Trasatlántica

Líneas al Río de la Plata y al Brasil

El vapor **Infanta Isabel de Borbón** saldrá el 4 de Junio de Barcelona y el 7 de Cádiz para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

El vapor **Satrústegui** saldrá el dia 14 de Junio de Bilbao y Santander, el 16 de Coruña y el 17 de Vigo, para Río Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires.

Líneas a Antillas, Méjico, New-York y Costafríme

El vapor **Buenos Aires** saldrá el 25 de Junio de Barcelona y el 30 de Cádiz para New-York, Habana, Veracruz y Puerto Méjico.

El vapor **Alfonso XII** saldrá el 19 Junio de Santander y el 21 de Coruña para Habana, Veracruz y Tampico. Admite carga y pasaje para Costafríme y Pacífico con trasbordo en Habana.

El vapor **Antonio López** saldrá el dia 10 de Junio de Barcelona, el 12 de Valencia, el 14 de Málaga y el 15 de Cádiz para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y la Guayra. Se admite carga y pasaje con trasbordo para Veracruz, Tampico, Puerto Barrios, Cartagena de Indias, Maracaibo, Coro, Cumana, Carupano, Trinidad y Puertos del Pacífico.

Línea de Filipinas

El vapor **Eizaguirre** saldrá el 26 de Junio de Barcelona, para Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, sirviendo por trasbordo los puertos de la Costa Oriental de Africa, la India, Java, Sumatra, China, Japón y Australia.

Línea de Fernando Póo

El vapor **Cataluña** saldrá el 1 de Junio de Barcelona con escalas en Valencia y Alicante, y el 7 de Cádiz, para Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demás escalas intermedias y Fernando Póo.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables, y pasajeros a quienes la Compañía da alojamiento y trato esmerado, como ha sido acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen Telegrafía sin Hilos. También se admite carga y se expedien pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

FÁBRICA DE CERERIA Y BUJIAS MOVIDA Á VAPOR

LAUREANO DELCLOS

Fábrica: Nueva, 147.—Despacho: Nueva, 15.—(Provincia Gerona).—FIGUERAS.

Elaboración especial en Cirios, Hachas y Blandones de cera pura de abejas.

Exíjase esta tan
acreditada marca

— CALIZ —

Grans Magatzems Fortunet

Plaça de la Constitució, n.º 23 i Carrer de Perelada, n.º 8

FIGUERES

S'han rebut totes les novetats
per a la temporada de primavera

PREU FIXO

LA ELECTRICIDAD. — Salvador Alegri Gelart

Depositario de la lámpara **A E G**, la mejor del mundo. Lámparas corrientes filamento carbón, de pesetas, 0'50 á pesetas, 0'70.

Lámparas filamento metálico á Ptas. 1'75 clase superior.

Loza, porcelana, cristal y otros géneros.—Especialidad en las instalaciones de alumbrado eléctrico, timbres y pararrayos, á precios muy reducidos; se dan presupuestos al que lo solicite.

Se colocan tuberías para agua y gas con gran rebaja de precios.

Por 40 pesetas, un Water Closet compuesto de un depósito de hierro con boya y recort de latón.

Una cubeta porcelana Inglesa.

Un tirador porcelana con cadena de latón.

Un asiento fino barnizado.

Un enchufe y champiñons de goma.

Una suela de madera y los tornillos correspondientes.

Rambla, 11, accesorio.—FIGUERAS

Premiada en varios con cursos y con cruz y diploma de gran premio en la Exposición internacional del Tibidabo de 1912.

Histógenokola Capell a base de histogenol, glicerofosfatos, formato de sosa, nuez de kola, nuez vómica y cuasia. Está indicadísimo a los propensos a la tuberculosis, a los raquíticos, diabéticos y en todos los casos de agotamiento general de fuerzas.

Denticina infantil a base de fosfato de cal asimilable, es la única denticina racional, favorece la dentición y el babeo de los niños, cura las irritaciones intestinales y los fortalece en gran manera.

Remedio Capell contra la mortalidad de las gallinas y demás aves de corral.

Ampollas inyectables y Sueros esterilizados al autoclave, Sueros orgánicos, Oxígeno puro, Vacuna, Ortopedia.

Venta: Farmacia CAPELL, Placeta, 5.-Figueras

POLVO LAXATIU BONAL

Es lo purgant mèllor, més inofensiu, de més bon pender i de resultats infalibles.

Cura el restrenyement habitual, obra d'un modo especial a les parteres, que evaquin amb molta facilitat; es la purga mèllor per a les criatures i de moltíssima utilitat en certes afecions del estòmac, fetge, fel, morenes, etz.; es també un gran depuratiu de la sanc.

Tota família previsora deu estar proveida d'un pot de tan útil medicament.

Se ven en totes les farmacies

Pastillas

ALEMANAS

del Doctor

Swanter

de Berlin

La generación actual bendice a Swarter y las venideras esculpirán su nombre en letras de oro, por curar sus dolencias de las vías respiratorias con sus maravillosas **Pastillas Alemanas** de modo tan rápido y eficaz como jamás hubiera podido soñarse.

Tan eficaces son, que, una vez ingerida la primera pastilla, aquella Tos ronca, sofocante, que produce vértigos y dolor de pecho, cesa al momento; aquella **disnea** terrible, causada por congestión bronquial, se calma enseguida, facilitando la expectoración y descongestionando los bronquios rápidamente. Son preventivo infalible contra las Pulmonías y la panacea eficaz para sus convalecencias, abreviándolas y evitando sus fatales consecuencias. Sus principios aromáticos y antisépticos, cual **torrente** de aire vigorizador, penetran por el interior del organismo, destruyendo todos los **germenes morbosos** que lo infectan. Son eficacísimas contra la infección **tífica**.

Enfermos: Pedid, exigid siempre, si queréis curaros, **Pastillas Alemanas**. A 1'50 pesetas caja en todas las Boticas, Centros de específicos y en la calle de Vilanova, 1, farmacia (frente Arco Triunfo). **Barcelona**.

Venta en Figueras: MODERNA FARMACIA CUSÍ

ESQUELES MORTUORIES

Se posen en aquest periòdic a preus sumament econòmics.

EL REUMATISMO, LA GOTAY EL ARTRITISMO
SON VENCIDOS TOMANDO LA VERDADERA
PIPERAZINE-MIDY
GRANULADA EFERVESCENTE
La única que disuelve el **92%** del ácido URICO

Grans Magatzems JORBA

MANRESA: Born, 36

BARCELONA: Call, 13 i 15

Nou método de Fotografía

Ptes. 0'80 franc de ports

Es indispensable a tots els aficionats

S'admeten sellos de correu en pago

Secció de Relotgeria

Rellotges de totes menes

Rellotge de butxaca

ULTONIA

amb esfera radium per a veure les hores a les fosques.—Máquina superior.

UN pessetes 6

Gastos de correu 0'75 ptes. — Al por mayor preus especials.